

[Stavad]

dag er ca. det halve af den realrente, som et traditionelt kreditforeningslån koster.

Jordbrugsøkonomisk institut, der hører under landbrugsministeriet, har i sin publikation »Landbrugets Økonomi, efteråret 1983« analyseret brugen af indeksslån i landbruget. Her er man nået frem til, at i en række situationer er det endog meget fornuftigt at benytte indeksslån eventuelt i en kombination med traditionelle lån. På den baggrund var det rimeligt at forvente, at landbrugsministeren havde gjort sig nogle tanker om, hvorvidt det ikke var et tilbud, med streg under tilbud, som vi burde give til landbruget. Det er, som det også er fremgået af den foregående debat, vores opfattelse, at mulighederne for at forbedre situationen for landbruget ikke kommer til os udefra, men at vi selv må tage initiativ til at lette omkostningerne og likviditstrykket på landbruget.

Vi har efter socialdemokratiets opfattelse en forpligtelse til at indrette forholdene sådan, at landbruget ikke ender som et totalt lukket erhverv. Vi oplever allerede nu problemer med en tilstrækkelig tilgang af unge til landbruget, og det hænger sammen bl.a. med, at de fleste ser det som en uoverkommelig opgave senere at købe egen ejendom.

På den baggrund er vi naturligvis spændt på at høre ministerens svar, men håber meget, at vi i et positivt samarbejde kan finde løsninger på landbrugets problemer, herunder også landbrugets finansieringsproblemer.

Besvarelse

Landbrugsministeren (Niels Anker Kofoed):

Det må indledningsvis slås fast, at det selvejende familiebrug har været og fortsat bør være det bærende element i dansk landbrug. Uanset midlertidige økonomiske vanskeligheder for landbruget må et dynamisk landbrug fastholdes og udvikles. Familiebruget er efter regeringens opfattelse den driftsform, der bedst kombinerer livskvalitet og dynamik.

Der er fortsat problemer med landbrugets finansiering. Renteudgifterne skønnes i 1983-84 alene at udgøre 8,3 mia kr., og udgifterne til rå- og hjælpestoffer, afskrivning og leje af arbejdskraft udgør ca. 34 mia kr. Disse tal viser, at finansieringen er et stort problem, men der er også andre ting, der påvirker omkostningerne, og jeg kan sige, at

der er afskrivning på mellem 5 og 6 mia kr., dvs. afskrivning, der skal finde sted, fordi forringelse af inventar og bygninger er af den størrelsesorden. Men den er altså ved at nærme sig renteudgiftsstørrelsen.

Men derfor er det også nødvendigt, at vi sætter ind over for omkostningssiden på så bred en front som overhovedet muligt.

Med hensyn til landbrugets renteproblemer har vi fra regeringens side bidraget til en løsning gennem rentesaneringsydelsen og de gældssaneringsordninger, som også er udbygget ved høstabsordningen, som er gennemført. Det er en subsidiering af den for store rentebelastning.

En løsning af landbrugets renteproblemer herudover forudsætter først og fremmest, at man skal støtte sig til regeringens almindelige økonomiske politik. Der er ingen her i salen, der kan være i tvivl om, at den almindelige økonomiske politik er det, der har bidraget stærkest til nedbringning af rentebelastningen samt omkostningsniveauet i øvrigt, især hvis man så på den stigningstakt, vi havde, før regeringen trådte til.

Med hensyn til såkaldte nye finansieringsformer er der ikke fra forespørgernes side fremkommet noget nyt. Man har, så vidt jeg kan se, indeks- eller jordbanklån for øje. Her kan jeg fremhæve, som det tidligere har været sagt, at indeksslån eller jordbanklignende lån kan have en vis interesse for låntagere uden eller med en meget lav skatteevne. Det viser betænkningen fra jordbankudvalget også. Den traditionelle belåning er derimod den billigste løsning for låntagere med skatteevne, og formålet med landbrugspolitikken må jo være, at landmanden skal tjene penge og få en skatteevne. Hvis den skatteevne indtræder, er det problematisk, om en indeksfinansiering er et fornuftigt gode for landmændene.

De hidtidige erfaringer med indeksslån har jo ikke været særlig overbevisende. Jeg har bare henvist til jordrentepricipperne fra 1919. De viste sig ikke holdbare i 1930'erne, ej heller i 1960'erne, hvor vi måtte lave specielle foranstaltninger lovgivningsmæssigt for at få styr på disse ting.

Jeg kan godt sige, at indeksslån, som i et par år har kunnet optages til investering i landbruget, ikke just har været en formidabel succes. Ultimo 1983 har to kreditforeninger ydet i alt 7 indeksslån med en samlet kontant